

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

SAYMON FREYZER UNIVERSITETI ARXITEKTURAVIY TUZILISHI

Abdusalomov Ulug'bek

Toshkent Arxitektura

Qurilish universiteti 2- kurs magistranti

Annotatsiya:

Me'morlik (Arxitektura) — foydalanishdagi maqsad va vazifalar, zamonaviy texnik imkoniyatlar va jamiyatning estetik qarashlaridan kelib chiqib bino va inshootlarni loyihalash va qurish san'ati. Me'mor inson hayoti va faoliyati uchun zarur fazoviy muhitni tafakkur kuchi bilan avval ijodiy loyihada rejalab, uni amalda yuksak did va mahorat bilan bunyod etadi. Me'morlik asarlari qatoriga turli-tuman binolar, uy-joylar, me'moriy majmualar, maydonlar, shaharlar, ulardagi monumentlar, usti ochiq va yopiq inshootlar kiradi. Aholi yashaydigan manzillar — qishloq, shahar va shaharchalarni rejalab tashkil etish bilan me'morlikning jamlovchi, eng murakkab sohasi — shaharsozlik shug'ullanadi. Tabiat manzaralari bilan bog'liq muhitni bunyod etish, bog'lar yaratish sohasi bog'sozlik (bog'-park) san'atidir.

Kalit so'zlar: Arxitektura, bino, universitet, me'morlik, qurilish, shaharsozlik.

Abstract:

Architecture (Architecture) is the art of designing and constructing buildings and structures based on the purposes and tasks of use, modern technical capabilities and aesthetic views of society. The architect first plans the spatial environment necessary for human life and activity in a creative project with the power of thinking, and builds it in practice with high taste and skill. Architectural works include various buildings, houses, architectural complexes, squares, cities, their monuments, open and closed structures. Urban planning is the comprehensive and most complex branch of architecture dealing with the planning and organization of residential areas - villages, cities and towns. The field of creating an environment related to natural landscapes, creating gardens is the art of horticulture.

Keywords: Architecture, building, university, architecture, construction, urban planning.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Аннотация:

Архитектура (Архитектура) – это искусство проектирования и строительства зданий и сооружений исходя из целей и задач эксплуатации, современных технических возможностей и эстетических взглядов общества. Необходимую для жизни и деятельности человека пространственную среду архитектор сначала планирует силой мысли в творческом проекте, а с высоким вкусом и мастерством строит ее на практике. К архитектурным произведениям относятся различные здания, дома, архитектурные комплексы, площади, города, их памятники, открытые и закрытые сооружения. Градостроительство — обширная и наиболее сложная область архитектуры, занимающаяся планированием и организацией населенных пунктов — деревень, городов и поселков. Сфера создания среды, связанной с природными ландшафтами, создание садов – это искусство садоводства.

Ключевые слова: Архитектура, здание, университет, архитектура, строительство, градостроительство.

Introduction

Universitet dizayni fuqarolik san'ati shaklidir. Bu yuksak da'vo, ammo uning boy tarixi bo'ylab o'rta asrlardagi boshlanishidan hozirgi kunning diqqatga sazovor binolarigacha bo'lgan keyingi tahlil har bir davrning akademik dizaynini ijtimoiy, falsafiy va madaniy kuchlar qanday shakllantirganini ko'rsatishga xizmat qiladi. Ushbu munozarada uchraydigan universitet binolari va kampuslari ko'pincha ularning idealist asoschilari yoki dizaynerlarining aniq va izchil amalga oshirilishi emas, balki ularning madaniy lahzalarining yorqin aksidir. Tarqalishi va jismoniy shakli shaharning rivojlanishi bilan shakllangan o'rta asr universitetlaridan tortib, Amerika tasavvurining utopik ijtimoiy ideallarining ifodasi sifatida ko'zda tutilgan yangi shakllangan Qo'shma Shtatlarning mustamlaka kollejarigacha, post-modernistik qarashlargacha. urush institutlari, oliy ta'limni demokratlashtirishga bo'lgan intilish mahsulotlari, universitet arxitekturasi mafkura me'morchiligidir. Ushbu bobda so'nggi 900 yil ichida universitet dizaynining eng baquvvat va innovatsion bosqichlari haqida qisqacha hikoya sifatida kampus arxitekturasi tarixi tasvirlanadi. Ushbu metodologiya ko'plab mamlakatlar va institutlarni e'tiborsiz

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

qoldirib, asosan Buyuk Britaniya, kontinental Yevropa va Qo'shma Shtatlarga, bu sohadagi eng rag'batlantiruvchi yutuqlar markazlariga qaratilgan.

Saymon Freyzer universiteti. Vankuver markazidan 10 kilometr uzoqlikda, tanho tepalik cho'qqisida joylashgan, Burnabidagi Saymon Freyzer universiteti binolari uning cho'qqisiga kirib, tabiiy ravishda tekislangan erlardan pastga tushadi. Ular landshaftning shu qadar ajralmas, organik qismi bo'lib ko'rinadiki, uning asosiy kampusi 1960-yillarning o'rtalarida bir necha yil ichida qurilganiga ishonib bo'lmaydi. 1962 yilda Vankuver hududida 1965 yilda qabul qilish uchun ko'proq talaba o'rinlari kerak bo'ladi, degan bashorat qilindi va 1963 yil boshida yangi institut - Saymon Freyzer universitetini tashkil etishga qaror qilindi. Ajoyib sur'at bilan Burnaby shahri tomonidan 1200 akr maydon sovg'a qilindi va o'sha yilning o'rtalarida mahalliy amaliyotchilar uchun ochiq arxitektura tanlovi boshlandi. Qurilish bir necha oydan so'ng boshlandi va 1965 yilning kuziga kelib, yangi kampus 2500 talabani qabul qildi. Dastlabki vaqtdan boshlab universitetning jismoniy matolarini import qilish amalga oshirildi. 1965-yilning o'quv yili boshlanishida kampusni ish holatiga keltirish bo'yicha ko'p vaqtli bosimlarga qaramay, yangi tayinlangan kansler Gordon Shrum uni loyihalash va rejalashtirishni muhim vazifa deb hisobladi: "Biz butun jamoatchilik oldidagi umumiy badiiy mas'uliyatimiz borki, shunday binolar yaratishimiz kerak. go'zallik va samaradorlikning yuqori standartini o'rnatdi." Shrum uchun jozibali, ta'lim beruvchi muhitni yaratish har qanday universitet uchun zarur bo'lgan. "Arxitektura universitetning tabiatini, ichki falsafasini belgilaydi", deb yozgan edi u. 1963 yilgi tanlov g'olibi Artur Eriksondagi aql kabi. Erikson Jeffri Massey bilan birgalikda saytning bosh rejasini tayyorlash uchun komissiya oldi. Birinchi bosqichi 1965 yilda yakunlangan ularning rejasi Shimoliy Amerikadagi an'anaviy kampusni tubdan qayta ko'rib chiqishdan iborat edi. Ular ierarxiya va rasmiyatchilikdan uzoqlashishga, fanlar integratsiyasiga va norasmiy almashinuvga e'tibor qaratishga asoslangan ta'lim muhitini qidirdilar. Bunga ular bo'lim bo'yicha emas, balki foydalanish bo'yicha (akademik, ijtimoiy, dam olish va turar joy) bo'lingan makonni innovatsion tashkil etish orqali erishdilar. Odatda tarqalgan universitet kampusi barcha binolar bog'langan chiziqli umurtqa pog'onasi shaklida bitta binoga siqilgan edi. Deyarli barcha o'quv xonalari va fakultet kabinetlari ulkan Akademik to'rtburchakda joylashgan bo'lib, unga tutashgan tepalik yonbag'rida ma'ruza teatrlari va laboratoriyalari joylashgan edi. To'rtburchak, o'z navbatida, Erikson dizaynining markaziga, yopiq savdo markaziga bir qator qadamlar orqali olib boradi. Bu keng to'rtburchaklar kenglik kutubxona,

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

teatr, talabalar markazi va qahvaxona bilan yonma-yon joylashgan tantanali maydon va ijtimoiy maydon bo'lib xizmat qiladi. Mo'tadil iqlimni hisobga olgan holda, u ulkan sirlangan tom bilan qoplangan, xizmat ko'rsatish, dam olish va o'quv maydonlarining butun majmuasi uchidan oxirigacha bir kilometrda cho'zilgan uzluksiz yopiq yo'laklar bilan birlashtirilgan. Eriksonni maqtagan dizayn kontseptsiyasi fanlararo aloqalarni va yaqinlik va umumiy joylar orqali bilim almashishni rag'batlantirdi, shu bilan birga universitetning ijtimoiy xarakteri uning yo'lak tizimida mujassam edi. Bu akademik falsafa va dizaynning sinchkovlik bilan uyg'unligini aks ettirdi. Tanlov hakamlari dizaynning kengayish qobiliyatidan katta taassurot qoldirdi. Bino zich to'plangan kampus markazidan boshlanib, kerak bo'lganda tashqariga qarab o'sdi. Ushbu strategiya kampusni qurishning dastlabki bosqichlarida to'liqligi haqidagi taassurot qoldirdi va kelajakda o'sish uchun zamin tayyorladi. Ushbu o'sish sharti kampusni kelajakdagi rivojlanishida yaxshi ushlab turdi va kampusni rejalashtiruvchilar uchun muhim ahamiyatga ega.

Methods and Results:

Kampusni shu tarzda o'z ichiga olishi atrofdagi landshaftning ko'proq qismini buzilmagan holda qoldirish imkonini berdi. Burnabi tog'ining cho'qqisida joylashgan va qarag'ay o'rmoni bilan o'ralgan bu joy kampusning asosiy boyliklaridan biridir. Sozlamani hisobga olish uning arxitekturasi qabul qilinishi kerak bo'lgan shaklga asosiy ta'sir ko'rsatdi. Ko'p qavatli binolarni tog' cho'qqisida joylashish uchun tasodifiy deb rad etib, Erikson urning konturlariga yaqin joyda qurdi. Topografiyaga javoban, teraslar tog' yonbag'irida kesilgan, ular tabiiy relefga eriydi, shuning uchun sayt tizmasi bilan chiroyli tarzda ko'tariladi va tushadi. Me'mor uchun o'rmonli yonbag'irlardan qurilgan muhitga ravon o'tishni ta'minlash katta ahamiyatga ega edi. Tog'ning sharqiy-g'arbiy tizmasi bo'ylab binolarning chiziqli umurtqa pog'onasini kengaytirish binolarni shimolga va janubga qarab ko'rinishga imkon berdi va ularni Vankuverning signal belgilaridan biri - Birinchi Torlar (Arslonlar darvozasi) ko'prigi bilan tekisladi. Academic Quadrangle, ayniqsa, ajoyib manzaralarni taqdim etadi; uni aniq pilotis ustiga ko'tarib, Erikson ushbu markaziy o'quv muassasasi va uzoq landshaft o'rtasidagi chegaralarni yo'qotib, monumental makonni yaratdi (2.49-rasm). Yunon akropoli yoki tog'da joylashgan o'rta asr monastiri bilan taqqoslashlar tez-tez keltiriladi; Eriksonning o'zi Saymon Freyzer haqida gapirganda, bir qancha dramatik tepalik shaharlarini, jumladan, Meksika janubidagi Oaksaxa yaqinidagi Monte-Albanning Zapotek markazini,

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Turkiyadagi Gretsiyaning Pergam shahri akropolini va Hindistonning tashlandiq Mug'al shahri Fatehpur Sikrini eslatib o'tdi. Reja takrorlanuvchi elementlarga ega bo'lgan katta kvadratlarning uzun qatoriga asoslanadi, ularda tirgaklar tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan massiv gorizontall nurlar massani tartibga solish va landshaft bo'ylab ko'rinishlarni boshqarish uchun xizmat qiladi. Erikson shafqatsiz lug'atdan, birinchi navbatda, betonning ko'pligidan zavqlanadi. Erikson shunday yozgan edi: "Qumlash yoki buta bilan tozalash bilan tozalangan tugallanmagan beton asosiy konstruktiv va pardoqlash materialidir, ... har qanday ohaktosh kabi olijanob bo'ladi". qurilishda halol va bezatishda jiddiy bo'ling. Ochiq betonning bu kengligi zamonaviy qurilish usullarining mustahkamligi bilan to'ldirildi. Markaziy savdo markazining sirlangan tomi chuqur to'sinlar va po'lat bog'ichlardan iborat bo'lgan e'tiborga molik muhandislik jasorati edi. Eriksonning dizayni uni xalqaro e'tirofga sazovor qildi. Saymon Freyzer butun dunyo bo'ylab jurnallarda oliy ta'limning joriy kengayishi uchun yangi paradigma sifatida e'lon qilindi va uning dizayneri kanadalik arxitektor tomonidan misli ko'rilmagan darajada shuhrat qozondi. Bosh rejaga ko'ra, universitet doimiy ravishda tashqariga kengayib bordi.

Discussion:

1970-yillarda ma'muriyat binosi (Strand Xoll), sinflar majmuasi (Robert C. Braun Xoll), kutubxonaning yuqori ikki qavati va talabalar markazi qurildi; Amaliy fanlar binosi, ta'lim binosi, Diamond universiteti markazi, McTaggart Cowan Hall va Halpern markazi 1980-yillardan boshlab qurilgan; va 1990-yillarda Meggi Benston markazi, Hamilton xoll, Sharqiy teatr ilovasi va West Mall majmuasi qurilgan. 1990-yillarda Eriksonning amaliyoti sayt uchun yangilangan bosh rejani ishlab chiqarishga topshirildi. Rejada davom etayotgan rivojlanish yuqori zichlikdagi tartibni va doimiy himoyalangan piyodalar aylanish tizimini saqlab turishi kerakligini aniqladi. Ushbu rejada birinchi navbatda 1996 yilda West Mall majmuasining qurilishi edi. G'arbdagi asosiy binoning umurtqa pog'onasini davom ettiruvchi va dastlab Erikson dizaynini ma'lum qilgan fanlararo ruh, bu bir nechta akademik fakultetlar, ma'ruza teatrlari joylashgan 18 000 kvadrat metrlik yopiq binodir. , sinf xonalari va laboratoriyalar uchta zonaga bo'lingan. Bu zonalar savdo markazlari zonasi bo'lib, laboratoriyalar, o'quv xonalari, ma'ruza teatrlari va butun akademik hamjamiyat tomonidan foydalaniladigan ijtimoiy maydonlarni o'z ichiga oladi; turli fakultetlar joylashgan bo'lim zonasi; va savdo markazi va idoraviy bo'shliqlarni ajratuvchi atrium. Mavjud umurtqa pog'onasi binosi bilan to'liq

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

bog'langan yangi majmua shimolda gimnaziya, sharqda kutubxona va g'arbda talabalar turar joyiga boradigan mavjud aylanish yo'llari bilan birlashtirilgan. 1960-yillarning asl binolari singari, struktura ham ajralmas hovlilarga ega bo'lib, universitetning ta'sirchan ko'rinishlari an'anasini saqlab, interyer uchun keng tabiiy yorug'likni ta'minlaydi. West Mall Simon Freyzerning ochiq beton tashqi ko'rinishlari va mustahkam massalari haqidagi lug'atini davom ettiradi. Biroq, bu estetika kampus ochilganidan beri o'z qoralovchilaridan xoli bo'lmadi. Tarix bo'limi a'zosi Charlz Xemiltonning ta'kidlashicha, uning tashqi ko'rinishi tez-tez ob-havoga ta'sir qiladi. Hamiltonning ta'kidlashicha, yozning go'zal kunlarida universitet hayratlanarli bo'lmasin, ammo ma'yus qish o'rtasida o'zini qamoqxona kabi his qilishi mumkin edi. Eriksonning binolari qurilishdagi kamchiliklar bilan ham mashhur edi. 1969-yildayoq universitetning kapital ta'mirlanishi diqqat qilinishi kerak bo'lgan 200 ta oqishni aniqladi. O'sha yilning boshida, ayniqsa kuchli qor yog'ishidan keyin shisha tom panellari singanligi sababli savdo markazini qismlarga ajratish kerak edi. Ushbu nosozliklar noto'g'ri dizayn bilan emas, balki xarajatlarni kamaytirish bilan birga shoshilinch qurilish bilan bog'liq edi. Erikson yaqinda qurilgan ikkita turar-joy majmuasini tanqid qildi: g'arbiy tomonda Towers va sharqda UniverCity bosh rejadan chetga chiqdi. U rivojlanish tog 'cho'qqisi bo'ylab past, gorizontaal profilni saqlab turishi kerakligini maslahat berdi va u UniverCity-ning Akademik to'rtburchakdan balandroqda joylashganligini qoraladi. Erikson tomonidan ko'zda tutilgan mega-strukturali turar-joylar moliyaviy cheklovlar tufayli amalga oshirilmadi va Saymon Freyzer kechki va dam olish kunlaridan mahrum bo'lgan shaharchalar shaharchasi sifatida o'sdi. 2001 yilda qurilish boshlanishi bilan UniverCity Erikson kampusini do'konlar, turar-joylar, maktab va ijtimoiy ob'ektlardan iborat aralash foydalanish uchun hamjamiyat bilan kengaytirdi. Korxonalar yigirmanchi asrning oxirida Shimoliy Amerikada tashkil etilgan tobora kuchayib borayotgan hodisani namoyish etadi, bunda universitetlar yaqin atrofdagi mahallalarda yoki bo'sh erlarda yangi binolar qurish orqali mahalliy hamjamiyatdagi kamchiliklarni bartaraf etish uchun shahar rejalashtirish sohasiga ko'chib o'tdi. Akademik yadroning chiziqli umurtqa pog'onasi sharqqa cho'zilgan bo'lib, yuqori zichlikdagi rivojlanish tuzilgan Oliy ko'chani hosil qilgan. Main Mall Erikson majmuasidagi Akademik to'rtburchak bilan kesilgan bo'lsa-da, shuning uchun UniverCity-da Oliy ko'cha Kollej shaharchasining yuragi sifatida nazarda tutilgan jamoat maydoni bo'lgan shahar maydoni bilan to'xtatiladi. Garchi kondominium minoralarining vertikaligi Eriksonning tanqidiga sabab bo'lsa-da, UniverCity asl

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th May, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

kampusga mos arxitektura uslubiga sodiqlikni qo'llab-quvvatladi. Erikson kampusi arxitekturasi vizual ta'siri hayratlanarli. Bu estetik uyg'unlik nuqtai nazaridan ham, akademik niyatlar va tartibni uyg'unlashtirishda ham "to'liq mato" kampusidan kelib chiqadigan afzalliklarga misoldir. Bo'limlarning an'anaviy bo'linishidan voz kechib, tartib makondan fanlararo foydalanishni va shu tariqa fanlararo hamkorlikni talab qiladi. Markaziy savdo markazi ushbu kerakli ijtimoiy shovqinning markazini tashkil qiladi. Dramatik va dinamik makon, u intellektual agora yoki bozor nuqtai nazaridan muhokama qilingan. Yigirmanchi asrning eng nufuzli amerikalik arxitektorlaridan biri Filipp Jonson savdo markazini "Men bilgan kampus uchun eng yaxshi markaziy qurilma" deb ta'riflagan. , va norasmiy uchrashuvlar yoki pauza lahzalari uchun skameykalar bilan qoplangan savdo markazi arxitektura jamiyat muhitini yaratishi mumkinligidan dalolat beradi.

Conclusion

Darhaqiqat, uning fazoviy tashkil etilishi talabalarning o'zaro ta'siri uchun shunchalik qulay deb hisoblanganki, u 1960-yillarning oxirida kampusdagi tartibsizliklar uchun javobgar bo'lgan. Agar savdo markazi ijtimoiy markaz bo'lsa, u holda vizual markaz Akademik to'rtburchakdir. Yopiq joy, hovuz va ekish bilan kesishgan chiroyli peyzajli maysazor, tasavvurni o'ziga tortadigan unutilmas joy beradi. Sinf xonasi va ofis turar joylarining beton tirgaklar ustida ko'tarilishi ufq bo'ylab hayajonli manzaralarni ko'rish imkonini beradi. Kampus dizaynining muhim yutuqlaridan biri bu tabiiy boylikdan foydalanishdir. Peyzaj bo'ylab eng yaxshi ko'rinishga erishish va beton majmuani uning atrofi bilan birlashtirish, universitetni o'z saytiga qo'shish va talabalar, ota-onalar va akademiklarni jalb qilish uchun diqqat bilan ko'rib chiqildi.

Reference:

- 1.Zaxidov P.Traditsii narodnix zodchix O'zbekistana, Moskva 1964[1]
- 2.Vseobshaya istoriya arxitekturi, t., 1-12, Moskva 1944-1975[2]
- 3.Zohidov P. Me'mor olami, Toshkentda 1991.[3]
- 4.Arxiitekturaviy loyihalash asoslari.O'quv qo'llanma. TAQI 2000.[4]
5. Nozilov D. Markaziy Osiyo me'morchiligida interyer Toshkent 2005[5]

